

Buck, *Dict of selected synonyms*, § 9.50.

Suposar que una variant sorotàptica tingués un *RIP 'clau', *HRIBA- 'clavar', exigiria la hipòtesi que en aquest llenguatge el nexa indoeuropeu GHR- es reduís a HR- i RI hi pogués ser el resultat de la r̥ vocàlica o de RĒ indoeuropeus; fets tots dos que es donen així en unes quantes llengües indoeuropees: aquell, en llatí, en diverses llengües eslaves i d'altres; aquest, en les bàltiques, en les cèltiques i en moltes de l'índic mitjà i modern

Escau, però, d'afegir que també es podria imaginar que hi vagi haver contaminació amb el mot balto-eslau afí al llat. *greibti* 'agafar, aferrar', *gribšnis* 'aferrada, acte de copsar o engrapar bruscament', que pertany a una arrel indoeuropea diferent (GHRĒIB-, la de l'angl. *grip*, al *greifen*), però parònima, cosa que potser explicaria millor una base pre-romana (lígur-sorotàptica) HRĪP-. En fi em limito a llançar breument aquesta suggerència sobre l'origen del fr. *river*, que altrament no ens incumbeix d'investigar a fons en aquest llibre.

Però no sense deixar assenyalada una anòmala variant catalana que li presta inesperat suport: un mall. ant. *rifol* 'rebladura de clau', del qual ens dóna *AlcM* testimoni en un doc. del S. XIV o XV de l'apèndix al *Libre del Mostassaf*: «algun balester --- no gos metre alguna clau en ballesta, si donchs no és acerada e lo *rifoll* sia d'acer»; com que els documents d'aquell temps escriuen a cada pas *ll* per *l* i viceversa (notem en aquest mateix passatge *ballester* junt amb *balesta*) no dubto que hem d'entendre *rifol*, cf. *rébol* i *ròbol* (anotats supra)

Resignem-nos, però, a seguir indecisos entre les tres connexions etimològiques de *reblar*. Si els especialistes del gallo-romànic creguessin acceptable el meu suggeriment d'un ètimon sorotàptic HRĪB- per a l'oc. *rip*, *ribar*, i fr. *river*, el que bé escauria pensar és que tant el cat. *reblar* com l'oc. mod. *riblà* resultin d'un compromís entre el *replegar* REPLICARE de Lull i el pre-romà HRĪB- de Lígúria i Gàl·lia. Passat que deixéssim la *e* de la forma catalana, i la *l* de la cat.-llgd., en el compte del sorotàptic, com a indicati d'una variant en els prototipus dialectals de la llengua aborigen (cf. la *e* dels mots balto-eslaus, i fins potser la *l* del lèxic *greblis*)

DERIV. *Reblat* ross. 'cepat, robust' em sembla que l'hem de derivar de *reblar* més que de *reblur* o *reble*; en part hi pot haver comparació amb la idea de 'reforçat', 'doblat', que es dedueix de 'reblar'; d'altra banda, en algun passatge de Saisset, sembla acostar-se més a la noció de 'recaragolat sobre si mateix'. «lo domèstic portava uns esclops capcinesos, / *reblats* i punxeruts com les banyes d'un bou» (*Catal d R*, 57), l'altra acc més sovint. «de te veure, quin pler n'hom ten: / quina esquena tan mosalluda, / com ets *reblat*, com ets lluent! / Quin cuixal, quina barbolera!» (*Cat d R*, 223); «un certèn gos, que hom feia satge / com una imatge, / deien. —és ple de calitats: / un gos intelligent i dels més recercats: / sap fer jocs i donar la patà; / arreu que veu un rat, lo mata; / és ben *reblat*,

és gros i fort / ---», *Perpiny*, 51, aquesta «esquena mosalluda» és el que ens explica «*rebla*. esquena» en el mateix Saisset (id en el gloss de l'ed Marty, que ens dóna també «*reblat*: rodaxó»), altrament cf. *los rebles* en JRoig i les cites totes d'*AlcM*, en tot cas em decanto a creure que és errònia la confusió que aquest fa entre aquest mot i *reble* 'conjunt de pedres i terra per omplir parets' (el qual naturalment ve del llatí REPLUM de REPLERE) i fins confon també en el mateix article l'"extrem d'un clau reblat" (§ 1) No sé, en canvi, si hem de posar amb el mot ross l'epítet «el *robardo* Domingo», d'un text sayaguès del S. XVI, que dono en DECH IV, 41b

Reblada 'acció de reblar'. *Reblador*, supra; *rebladora*; *rebladura* [Lab 1840]. *Rebló*, *reblonare*, *reblonar*; *reblonur* *Reblut*, eiv., com *reblat* *Desreblar* [Aversó, 715].

¹ Ens atenim a l'edició acurada de Ramon d'Alòs (v. 196, *NCL* III, 63), que comptava amb millors mss. i més estudis, el pioner Jeroni Rosselló (pàgines 139, 586) hi posà *rebavat* —² Quant a això, abunda: uns donants reben de l'abat de Nogales (NO de Lleó) «unam bonam mulam pro *roboratione*» a. 1195 (*RHisp* LVII, 5), «*rreborar*. *robora*» en el text cast. aportuguesat de la *Confession del Amante* de Gower (1), a. 1399. —³ No veiem tan clar *reblar* en un altre sentit aragonès. El poeta d'Echo, Méndez Coarasa, usa sovint *no reblar* en un sentit moral; «*reblar*. titubear, retroceder», Torres Fornés. La definició «arredrar» que dóna Borao suggereix que primitivament seria 'fer anar endarrere', partint de la idea del clau clavat per l'altra banda que empeny endins el clau que reblem. En posar-ho en forma negativa tenim el valor de «no cejar» que ell mateix m'aprova i amplificava: «éste es un animal que *no rebla*: que, chocando con un obstáculo al arar, *no cede*» (1966), ben comparable, doncs, al clau que es plega quan n'hi claven un per l'altra banda; dels seus versos. «han caràter y *no reblan*», «no pensamos en *reblar*, / que ixo, en Aragón, ye feo», «lo recuerdo ['el record'] que, como la obra, *no rebla*», «sin *reblar* ni pon ni branca» (*Cuad de Versos*, Jaca 1965, 11b; 1964, 13a, 163, 10a; 162, 11b; 16, 11) Arriba a Benasc: «*reblá*: plegarse, titubear, ceder» (Ballarín, *Dicc. Ben.*). Doncs. 'reblar-se el clau' > 'doblegar-se'. —⁴ M-L. en el REW₂ pregunta si el fr. *river* no podria ser, en qualitat de manlleu, la font del mot it. per a 'reblar', o sigui *ribadire* ¿Potser fóra més raonable pensar, a la inversa, en *ribadire* > *river*? Per desgràcia no sé que ningú s'hagi basquejat per l'etimologia de *ribadire* (Prati l'omet del tot). No obstant és un mot venerable, car no sols Tommaseo l'assenyala, en el sentit de 'reblar' en l'*Ercolano* de Varchi (c. 1560) i en Buonarroti (S XVIII, sinó també, en acc paral·lela o metafòrica, en l'*Inferno* dantesco (XV). un damnat atacat per «una serpe: gli s'avvolse al collo *ribadendo* se stessa»: el serpent se li retorç o entortolliga com un clau que hom rebla. Ara bé, hi ha en italià un parònim, que no es deu haver de separar de *riba-*